Namaze Janaza Ka Tariqa (Gujarati)

નમાઝે જનાઝા કા તરીકા (હ-નફી)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ

મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دامت برکاتہم العالیہ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, **અમીરે અહલે સુન્નત**, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

તરજમા : એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમ પર ઈલ્મો હિકમત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! એ અ-ઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે ! (المُستطرف ج١ص٤٠ دارالفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ **1428** હિ.

નમાઝે જનાઝા કા તરીકા

યેહ રિસાલા (નમાઝે જનાઝા કા તરીકા)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને **ઉર્દૂ** ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર **મક-ત-બતુલ મદીના** સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,
તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

(હ-નફી)

નમાઝે જનાઝા કા તરીકા

શૈતાન લાખ રોકે યેહ રિસાલા (23 સફહાત)
મુકમ્મલ પઢ લીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કે
ફવાઈદ ખુદ હી દેખ લેંગે.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

રહમતે આ-લમિય્યાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બ-ર-કત નિશાન હૈ : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કે લિયે **એક કીરાત** અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. **(مُصَنَّف عَبْد الرَّزّاق ج١ ص٣٩ حديث ١٥٣)**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

વલી કે જનાઝે મેં શિર્કત કી બ-ર-કત

એક શખ્સ હઝરતે સય્યિદુના સરી સ-કતી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કે જનાઝે મેં શરીક હુવા. રાત કો ખ્વાબ મેં હઝરતે સય્યિદુના સરી સ-કતી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કી ઝિયારત હુઈ તો પૂછા : **مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِكَ؟** યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆ-મલા ફરમાયા ? જવાબ દિયા :

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મેરી ઔર મેરે જનાઝે મેં શરીક હો કર નમાઝે જનાઝા પઢને વાલોં કી **મગ્ફિરત** ફરમા દી. ઉસ ને અર્ઝ કી : યા સય્યિદી મૈં ને ભી **આપ** કે જનાઝે મેં શરીક હો કર નમાઝે જનાઝા પઢી થી. તો આપ ને એક ફેહરિસ નિકાલી મગર ઉસ શખ્સ કા નામ શામિલ ન થા, જબ ગૌર સે દેખા તો ઉસ કા નામ **હાશિયે** પર મૌજૂદ થા. **(تاریخ دمشق لابن عساکر ج۲۰ص۱۹۸)**

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અકીદત મન્દોં કી ભી મગ્ફિરત

હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَافِي કો ઇન્તિકાલ કે બા'દ કાસિમ બિન મુનબ્બેહ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الرَّافِع ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : **مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِكَ؟** યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆ-મલા ફરમાયા ? જવાબ દિયા : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે બખ્શ દિયા ઔર ઇર્શાદ ફરમાયા : એ બિશ્ર ! તુમ કો બલ્કે તુમ્હારે **જનાઝે** મેં જો જો શરીક હુએ ઉન કો ભી મૈં ને **બખ્શ** દિયા. તો મૈં ને અર્ઝ કી : યા રબ عَزَّوَجَلَّ ! મુઝ સે મહબ્બત કરને વાલોં કો ભી બખ્શ દે. તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **રહમત** મઝીદ જોશ પર આઈ, ઔર ફરમાયા : **કિયામત તક જો તુમ સે મહબ્બત કરેંગે ઉન સબ કો ભી મૈં ને બખ્શ દિયા. (ایضاً ج۱۰ص۲۲۰)**

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

આ'માલ ન દેખે યેહ દેખા, હૈ મેરે વલી કે દર કા ગદા

ખાલિક ને મુઝે યૂં બખ્શ દિયા, سُبْحٰنَ اللّٰه

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ વાલોં رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى સે નિસ્બત બાઈસે સઆદત, ઇન કા ઝિક્રે ખૈર બાઈસે નુઝૂલે રહમત, ઇન કી સોહબત દો જહાં કે લિયે બા બ-ર-કત, ઇન કે મઝારાત કી ઝિયારત તિરયાકે અમરાઝે મા'સિયત ઔર ઇન કી અકીદત ઝરીઅએ નજાતે આખિરત હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમેં ભી ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام સે અકીદત ઔર વલિય્યે કામિલ હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِى સે મહબ્બત હૈ. **યા અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ! ઇન કે સદકે હમારી ભી મગ્ફિરત ફરમા. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

બિશ્રે હાફી સે હમેં તો પ્યાર હૈ

અપના બેડા પાર હૈ اِنْ شَآءَ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

કફન ચોર

એક ઔરત કી નમાઝે જનાઝા મેં એક **કફન ચોર** ભી શામિલ હો ગયા ઔર કબ્રિસ્તાન સાથ જા કર ઉસ ને **કબ્ર** કા પતા મહફૂઝ કર લિયા. જબ રાત હુઈ તો ઉસ ને કફન ચુરાને કે લિયે **કબ્ર** ખોદ ડાલી. યકાયક મર્હૂમા બોલ ઉઠી : سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **એક મગ્ફૂર** (યા'ની બખ્શિશ કા હકદાર) શખ્સ **મગ્ફૂર** (યા'ની બખ્શી હુઈ) ઔરત કા કફન ચુરાતા હૈ ! સુન, **અલ્લાહ** તઆલા ને મેરી ભી **મગ્ફિરત** કર દી ઔર ઉન તમામ

લોગોં કી ભી જિન્હોં ને મેરે જનાઝે કી **નમાઝ** પઢી ઔર તૂ ભી ઉન મેં શરીક થા. (યેહ સુન કર ઉસ ને ફૌરન **કબ્ર** પર મિટ્ટી ડાલ દી ઔર સચ્ચે દિલ સે તાઈબ હો ગયા) **(شُعَبُ الْاِیمان ج۷ص۸رقم۹۲۶۱) અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللہُ تعالٰی علٰی محمَّد

તમામ શુ-રકાએ જનાઝા કી બખ્શિશ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! નેક બન્દોં કી નમાઝે જનાઝા મેં હાઝિરી કિસ કદર સઆદત મન્દી કી બાત હૈ. જબ ભી મૌકઅ મિલે બલ્કે મૌકઅ નિકાલ કર મુસલ્માનોં કે જનાઝોં મેં શિર્કત કરતે રહના ચાહિયે, હો સકતા હૈ કિસી નેક બન્દે કે જનાઝે મેં શુમૂલિય્યત હમારે લિયે **સામાને મગ્ફિરત** બન જાએ. ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કી **રહમત** પર કુરબાન, કે જબ વોહ કિસી મરને વાલે કી મગ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ તો ઉસ કે જનાઝે કા સાથ દેને વાલોં કો ભી **બખ્શ** દેતા હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન અબ્બાસ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ''બન્દએ મોમિન કો મરને કે બા'દ સબ સે પહલી જઝા યેહ દી જાએગી કે ઉસ કે તમામ **શુ-રકાએ જનાઝા કી બખ્શિશ** કર દી જાએગી.'' **(اَلتَّرغِیب وَالتَّرھِیب ج٤ص١٧٨ حدیث١٣)**

કબ્ર મેં પહલા તોહફા

સરકારે નામદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે કિસી ને પૂછા : મોમિન જબ **કબ્ર** મેં દાખિલ હોતા હૈ તો ઉસ કો સબ સે **પહલા તોહફા** ક્યા દિયા જાતા હૈ ? તો ઈર્શાદ ફરમાયા : ઉસ કી **નમાઝે જનાઝા પઢને વાલોં કી મગ્ફિરત** કર દી જાતી હૈ. **(شُعَبُ الْاِیمان ج۷ص۸رقم۹۲۵۷)**

જન્નતી કા જનાઝા

મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આફિય્યત નિશાન હૈ : જબ કોઈ **જન્નતી શખ્સ** ફૌત હો જાતા હૈ, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હયા ફરમાતા હૈ કે ઉન લોગોં કો અઝાબ દે જો ઉસ કા જનાઝા લે કર ચલે ઔર જો ઈસ કે પીછે ચલે ઔર જિન્હોં ને ઈસ કી નમાઝે જનાઝા અદા કી. **(اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج۱ص۲۸۲حدیث۱۱۰۸)**

જનાઝે કા સાથ દેને કા સવાબ

હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને બારગાહે ખુદા વન્દી મેં અર્ઝ કી : **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! જિસ ને મહ્ઝ તેરી રિઝા કે લિયે જનાઝે કા સાથ દિયા, ઉસ કી જઝા ક્યા હૈ ? **અલ્લાહ તઆલા** ને ફરમાયા : જિસ દિન વોહ **મરેગા** તો ફિરિશ્તે ઉસ કે જનાઝે કે હમરાહ ચલેંગે ઔર મૈં ઉસ કી **મગ્ફિરત** કરૂંગા. **(شَرْحُ الصُّدُور ص۹۷)**

ઉહુદ પહાડ જિતના સવાબ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ : જો શખ્સ (ઈમાન કા તકાઝા સમઝ કર ઔર હુસૂલે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

સવાબ કી નિય્યત સે) અપને ઘર સે જનાઝે કે સાથ ચલે, નમાઝે જનાઝા પઢે ઔર દફ્ન હોને તક જનાઝે કે સાથ રહે ઉસ કે લિયે દો કીરાત સવાબ હૈ જિસ મેં સે હર કીરાત ઉહુદ (પહાડ) કે બરાબર હૈ ઔર જો શખ્સ સિર્ફ જનાઝે કી નમાઝ પઢ કર વાપસ આ જાએ તો ઉસ કે લિયે એક કીરાત સવાબ હૈ.

(مُسلِم ص٤٧٢ حديث٩٤٥)

નમાઝે જનાઝા બાઇસે ઇબ્રત હૈ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કા ઈર્શાદ હૈ : મુઝ સે સરકારે દો આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : કબ્રોં કી ઝિયારત કરો તાકે આખિરત કી યાદ આએ ઔર મુર્દે કો નહલાઓ કે ફાની જિસ્મ (યા'ની મુર્દા જિસ્મ) કા છૂના બહુત બડી નસીહત હૈ ઔર **નમાઝે જનાઝા** પઢો તાકે યેહ તુમ્હેં ગમગીન કરે ક્યૂંકે ગમગીન ઈન્સાન **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કે સાએ મેં હોતા હૈ ઔર નેકી કા કામ કરતા હૈ. **(اَلْمُستَدرَك لِلْحاكِم ج١ ص٧١١ حديث ١٤٣٥)**

મય્યિત કો નહલાને વગૈરા કી ફઝીલત

મૌલાએ કાએનાત, હઝરતે સય્યિદુના અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આ-લમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જો કિસી મય્યિત કો **નહલાએ,** કફ્ન **પહનાએ,** ખુશ્બૂ **લગાએ,** જનાઝા **ઉઠાએ,** નમાઝ પઢે ઔર જો **નાકિસ બાત** નઝર આએ ઉસે **છુપાએ** વોહ અપને ગુનાહોં સે ઐસા **પાક** હો જાતા હૈ જૈસા જિસ દિન **માં કે પેટ** સે પૈદા હુવા થા.

(اِبنِ ماجه ج٢ ص٢٠١ حديث١٤٦٢)

જનાઝા દેખ કર પઢને કા વિર્દ

હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન અનસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا કો બા'દે વફાત કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِكَ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા સુલૂક ફરમાયા ? કહા : એક કલિમે કી વજહ સે બખ્શ દિયા જો હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ જનાઝે કો દેખ કર કહા કરતે થે. (વોહ કલિમા યેહ હૈ :) **سُبْحٰنَ الْحَيِّ الَّذِیْ لَا يَمُوْت** (યા'ની વોહ ઝાત પાક હૈ જો ઝિન્દા હૈ ઉસે કભી મૌત નહીં આએગી) લિહાઝા મૈં ભી **જનાઝા** દેખ કર યેહી કહા કરતા થા યેહ કલિમા કહને કે સબબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે બખ્શ દિયા. **(اِحیاءُ الْعُلوم ج٥ص٢٦٦مُلَخَّصاً)**

સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સબ સે પહલા જનાઝા કિસ કા પઢા ?

નમાઝે જનાઝા કી ઈબ્તિદા હઝરતે સય્યિદુના આદમ **સફિય્યુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે દૌર સે હુઈ હૈ, ફિરિશ્તોં ને સય્યિદુના આદમ **સફિય્યુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે જનાઝએ મુબા-રકા પર ચાર તક્બીરેં પઢી થીં. ઈસ્લામ મેં વુજૂબે નમાઝે જનાઝા કા હુક્મ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا મેં નાઝિલ હુવા. હઝરતે સય્યિદુના **અસ્અદ બિન ઝુરારહ** رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કા વિસાલે મુબારક હિજરત કે બા'દ નવેં મહીને કે આખિર મેં હુવા ઔર યેહ પહલે સહાબી કી મય્યિત થી જિસ પર નબિય્યે અકરમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને **નમાઝે જનાઝા** પઢી. (માખૂઝ અઝ ફતાવા ૨-ઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 5, સ. 375, 376)

નમાઝે જનાઝા ફર્ઝે કિફાયા હૈ

નમાઝે જનાઝા "ફર્ઝે કિફાયા" હૈ યા'ની કોઈ એક ભી અદા કર લે તો સબ બરિય્યુઝ્ઝિમ્મા હો ગએ વરના જિન જિન કો ખબર પહોંચી થી ઔર નહીં આએ વોહ સબ ગુનહગાર હોંગે. ઈસ કે લિયે જમાઅત શર્ત નહીં એક શખ્સ ભી પઢ લે તો ફર્ઝ અદા હો ગયા. ઈસ કી ફર્ઝિય્યત કા ઈન્કાર **કુફ્ર** હૈ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 825, عالمگیری ج۱ص۱۶۲، دُرِّمُختار ج۳ص۱۲۰)

નમાઝે જનાઝા મેં દો રુક્ન ઔર તીન સુન્નતેં હૈં

દો રુક્ન યેહ હૈં : ﴾1﴿ ચાર બાર "اَللّٰہُ اَکْبَر" કહના ﴾2﴿ કિયામ. (دُرِّمُختار ج۳ص۱۲۶) ઈસ મેં **તીન** સુન્નતે મુઅક્કદા યેહ હૈં : ﴾1﴿ સના ﴾2﴿ દુરૂદ શરીફ ﴾3﴿ મય્યિત કે લિયે દુઆ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 829)

નમાઝે જનાઝા કા તરીકા (હ-નફી)

મુક્તદી ઈસ તરહ નિય્યત કરે : "મૈં નિય્યત કરતા હૂં ઈસ જનાઝે કી નમાઝ કી વાસિતે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે, દુઆ ઈસ મય્યિત કે લિયે, પીછે ઈસ ઈમામ કે" (فتاوٰی تاتارخانِیَہ ج۲ص۱۵۳) અબ ઈમામ વ મુક્તદી પહલે કાનોં તક હાથ ઉઠાએં ઔર "اَللّٰہُ اَکْبَر" કહતે હુએ ફૌરન હસ્બે મા'મૂલ નાફ કે નીચે બાંધ લેં ઔર **સના** પઢેં. ઈસ મેં "وَتَعَالٰی جَدُّكَ" કે બા'દ "وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَآاِلٰہَ غَیْرُكَ" પઢેં ફિર બિગૈર હાથ ઉઠાએ "اَللّٰہُ اَکْبَر" કહેં, ફિર **દુરૂદે ઈબ્રાહીમ** પઢેં, ફિર બિગૈર હાથ

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

ઉઠાએ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં ઔર દુઆ પઢેં (ઈમામ તક્બીરેં બુલન્દ આવાઝ સે કહે ઔર મુક્તદી આહિસ્તા. બાકી તમામ અઝકાર ઈમામ વ મુક્તદી સબ આહિસ્તા પઢેં) દુઆ કે બા'દ ફ઼િર "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં ઔર હાથ લટકા દેં ફ઼િર દોનોં તરફ઼ સલામ ફ઼ેર દેં. સલામ મેં મય્યિત ઔર ફ઼િરિશ્તોં ઔર હાઝિરીને નમાઝ કી નિય્યત કરે, ઉસી તરહ જૈસે ઔર નમાઝોં કે સલામ મેં નિય્યત કી જાતી હૈ યહાં ઈતની બાત ઝિયાદા હૈ કે મય્યિત કી ભી નિય્યત કરે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 829, 835 માખૂઝન)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

બાલિગ મર્દ વ ઔરત કે જનાઝે કી દુઆ

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَآئِبِنَا وَصَغِيْرِنَا
ઈલાહી ! બખ્શ દે હમારે હર ઝિન્દા કો ઔર હમારે હર ફ઼ૌત શુદા કો ઔર હમારે હર હાઝિર કો ઔર હમારે હર ગાઈબ કો ઔર હમારે હર છોટે કો
وَكَبِيْرِنَا وَذَكَرِنَا وَاُنْثَانَا ط اَللّٰهُمَّ مَنْ اَحْيَيْتَهٗ مِنَّا فَاَحْيِهٖ
ઔર હમારે હર બડે કો ઔર હમારે હર મર્દ કો ઔર હમારી હર ઔરત કો. ઈલાહી ! તૂ હમ મેં સે જિસ કો ઝિન્દા રખે તો ઉસ કો ઈસ્લામ પર
عَلَى الْاِسْلَامِ ط وَمَنْ تَوَفَّيْتَهٗ مِنَّا فَتَوَفَّهٗ عَلَى الْاِيْمَانِ ط
ઝિન્દા રખ ઔર હમ મેં સે જિસ કો મૌત દે તો ઉસ કો ઈમાન પર મૌત દે.

(اَلْمُسْتَدْرَك لِلْحَاكِم ج ۱ ص ۶۸۴ حدیث ۱۳۶۶)

ના બાલિગ લડકે કી દુઆ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَّاجْعَلْهُ لَنَا اَجْرًا

ઈલાહી ! ઈસ (લડકે) કો હમારે લિયે આગે પહોંચ કર સામાન કરને વાલા બના દે ઔર ઈસ કો હમારે લિયે અજ્ર (કા મૂજિબ)

وَّذُخْرًا وَّاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَّمُشَفَّعًا ط

ઔર વક્ત પર કામ આને વાલા બના દે ઔર ઈસ કો હમારી સિફારિશ કરને વાલા બના દે ઔર વોહ જિસ કી સિફારિશ મન્જૂર હો જાએ.

(كنزُالدّقائق ص٥٢)

ના બાલિગા લડકી કી દુઆ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَّاجْعَلْهَا لَنَا اَجْرًا

ઈલાહી ! ઈસ (લડકી) કો હમારે લિયે આગે પહોંચ કર સામાન કરને વાલી બના દે ઔર ઈસ કો હમારે લિયે અજ્ર (કી મૂજિબ)

وَّذُخْرًا وَّاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَّمُشَفَّعَةً ط

ઔર વક્ત પર કામ આને વાલી બના દે ઔર ઈસ કો હમારે લિયે સિફારિશ કરને વાલી બના દે ઔર વોહ જિસ કી સિફારિશ મન્જૂર હો જાએ.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (ترغیب ترہیب)

જૂતે પર ખડે હો કર જનાઝા પઢના

જૂતા પહન કર અગર નમાઝે જનાઝા પઢેં તો જૂતે ઔર ઝમીન દોનોં કા પાક હોના ઝરૂરી હૈ ઔર જૂતા ઉતાર કર ઉસ પર ખડે હો કર પઢેં તો જૂતે કે તલે ઔર ઝમીન કા પાક હોના ઝરૂરી નહીં. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن એક સુવાલ કે જવાબ મેં ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં : "અગર વોહ જગહ પેશાબ વગૈરા સે નાપાક થી યા જિન કે જૂતોં કે તલે નાપાક થે ઔર ઈસ હાલત મેં જૂતા પહને હુએ નમાઝ પઢી ઉન કી નમાઝ ન હુઈ, એહતિયાત યેહી હૈ કે જૂતા ઉતાર કર ઉસ પર પાઉં રખ કર નમાઝ પઢી જાએ કે ઝમીન યા તલા અગર નાપાક હો તો નમાઝ મેં ખલલ ન આએ." (ફતાવા ર-ઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 9, સ. 188)

ગાઇબાના નમાઝે જનાઝા નહીં હો સકતી

મય્યિત કા સામને હોના ઝરૂરી હૈ, **ગાઈબાના નમાઝે જનાઝા** નહીં હો સકતી. **મુસ્તહબ** યેહ હૈ કે ઈમામ મય્યિત કે સીને કે સામને ખડા હો. **(دُرِّمُختار ج ٣ص١٢٣،١٣٤)**

ચન્દ જનાઝોં કી ઇકટ્ઠી નમાઝ કા તરીકા

ચન્દ જનાઝે એક સાથ ભી પઢે જા સકતે હૈં, ઈસ મેં ઈખ્તિયાર હૈ કે સબ કો આગે પીછે રખેં યા'ની સબ કા સીના ઈમામ કે સામને હો યા કિતાર બન્દ. યા'ની એક કે પાઉં કી સીધ મેં દૂસરે કા સિરહાના ઔર

દૂસરે કે પાઉં કી સીધ મેં તીસરે કા સિરહાના **وَعَلٰى هٰذَا الْقِيَاس** (યા'ની ઈસી પર કિયાસ કીજિયે). (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 839, **عالمگیری ج۱ص۱۶۵**)

જનાઝે મેં કિતની સફેં હોં ?

બેહતર યેહ હૈ કે જનાઝે મેં તીન સફેં હોં કે હદીસે પાક મેં હૈ : **"જિસ કી નમાઝ (જનાઝા) તીન સફોં ને પઢી ઉસ કી મગ્ફિરત હો જાએગી."** અગર કુલ સાત હી આદમી હોં તો એક ઈમામ બન જાએ અબ પહલી સફ મેં તીન ખડે હો જાએં દૂસરી મેં દો ઔર તીસરી મેં એક. (**غُنیہ ص۵۸۸**) **જનાઝે મેં પિછલી સફ તમામ સફોં સે અફઝલ હૈ.** (**دُرِّمُختار ج۳ص۱۳۱**)

જનાઝે કી પૂરી જમાઅત ન મિલે તો ?

મસ્બૂક (યા'ની જિસ કી બા'ઝ તક્બીરેં ફૌત હો ગઈ વોહ) અપની બાકી તક્બીરેં ઈમામ કે સલામ ફેરને કે બા'દ કહે ઔર અગર યેહ અન્દેશા હો કે દુઆ વગૈરા પઢેગા તો પૂરી કરને સે કબ્લ લોગ જનાઝે કો કન્ધે તક ઉઠા લેંગે તો સિર્ફ તક્બીરેં કહ લે દુઆ વગૈરા છોડ દે. ચૌથી તક્બીર કે બા'દ જો શખ્સ આયા તો જબ તક ઈમામ ને સલામ નહીં ફેરા શામિલ હો જાએ ઔર ઈમામ કે સલામ કે બા'દ તીન બાર "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહે. ફિર સલામ ફેર દે. (**دُرِّمُختار ج۳ص۱۳۶**)

પાગલ યા ખુદકુશી વાલે કા જનાઝા

જો પૈદાઈશી પાગલ હો યા બાલિગ હોને સે પહલે પાગલ હો ગયા હો ઔર ઈસી પાગલ પન મેં મૌત વાકેઅ હુઈ તો ઉસ કી નમાઝે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (کنزالعمال)

જનાઝા મેં ના બાલિગ કી દુઆ પઢેંગે. (جوهره ص١٣٨،غُنیه ص٥٨٧) જિસ ને ખુદકુશી કી ઉસ કી નમાઝે જનાઝા પઢી જાએગી. (دُرِّمُختار ج٣ص١٢٧)

મુર્દા બચ્ચે કે અહકામ

મુસલ્માન કા બચ્ચા ઝિન્દા પૈદા હુવા યા'ની અક્સર હિસ્સા બાહર હોને કે વક્ત ઝિન્દા થા ફિર મર ગયા તો ઉસ કો ગુસ્લ વ કફન દેંગે ઔર ઉસ કી નમાઝ પઢેંગે, વરના ઉસે વૈસે હી નહલા કર એક કપડે મેં લપેટ કર દફન કર દેંગે. ઈસ કે લિયે સુન્નત કે મુતાબિક ગુસ્લ વ કફન નહીં હૈ ઔર નમાઝ ભી ઈસ કી નહીં પઢી જાએગી. સર કી તરફ સે અક્સર કી મિક્દાર સર સે લે કર સીને તક હૈ. લિહાઝા અગર ઈસ કા સર બાહર હુવા થા ઔર ચીખતા થા મગર સીને તક નિકલને સે પહલે હી ફૌત હો ગયા તો ઉસ કી નમાઝ નહીં પઢેંગે. પાઉં કી જાનિબ સે અક્સર કી મિક્દાર કમર તક હૈ. બચ્ચા ઝિન્દા પૈદા હુવા યા મુર્દા યા કચ્ચા ગિર ગયા ઉસ કા નામ રખા જાએ ઔર વોહ કિયામત કે દિન ઉઠાયા જાએગા.

(دُرِّمُختار ورَدُّالمُحتار ج٣ص١٥٢۔١٥٤, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 841)

જનાઝે કો કન્ધા દેને કા સવાબ

હદીસે પાક મેં હૈ : "જો જનાઝે કો ચાલીસ કદમ લે કર ચલે ઉસ કે **ચાલીસ કબીરા ગુનાહ** મિટા દિયે જાએંગે." નીઝ હદીસ શરીફ મેં હૈ : જો જનાઝે કે ચારોં પાયોં કો કન્ધા દે **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ઉસ કી **હત્મી** (યા'ની

મુસ્તકિલ) મગ્ફિરત ફરમા દેગા.

(اَلْجَوْهَرَةُ النَّيِّرَة ص۱۳۹، دُرِّمُختار ج۳ص۱۰۸-۱۰۹, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 823)

જનાઝે કો કન્ધા દેને કા તરીકા

જનાઝે કો કન્ધા દેના ઈબાદત હૈ. સુન્નત યેહ હૈ કે યકે બા'દ દીગરે ચારોં પાયોં કો કન્ધા દે ઔર હર બાર દસ દસ કદમ ચલે. પૂરી સુન્નત યેહ હૈ કે પહલે સીધે સિરહાને કન્ધા દે ફિર સીધી પાઈંતી (યા'ની સીધે પાઉં કી તરફ) ફિર ઉલટે સિરહાને ફિર ઉલટી પાઈંતી ઔર દસ દસ કદમ ચલે તો કુલ ચાલીસ કદમ હુએ. (عالمگیری ج۱ص۱۶۲, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 822) બા'ઝ લોગ જનાઝે કે જુલૂસ મેં એ'લાન કરતે રહતે હૈં, દો દો કદમ ચલો ! ઉન કો ચાહિયે કે ઈસ તરહ એ'લાન કિયા કરેં : **"દસ દસ કદમ ચલો."**

બચ્ચે કા જનાઝા ઉઠાને કા તરીકા

છોટે બચ્ચે કે જનાઝે કો અગર એક શખ્સ હાથ પર ઉઠા કર લે ચલે તો હરજ નહીં ઔર યકે બા'દ દીગરે લોગ હાથોં હાથ લેતે રહેં. (عالمگیری ج۱ص۱۶۲) ઔરતોં કો (બચ્ચા હો યા બડા કિસી કે ભી) જનાઝે કે સાથ જાના **ના જાઈઝ** વ મમ્નૂઅ હૈ.

(دُرِّمُختار ج۳ص۱۶۲, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 823)

નમાઝે જનાઝા કે બા'દ વાપસી કે મસાઇલ

જો શખ્સ જનાઝે કે સાથ હો ઉસે બિગૈર નમાઝ પઢે વાપસ ન

હોના ચાહિયે ઔર નમાઝ કે બા'દ ઔલિયાએ મય્યિત (યા'ની મરને વાલે કે સર પરસ્તોં) સે ઈજાઝત લે કર વાપસ હો સકતા હૈ ઔર દફ્ન કે બા'દ ઈજાઝત કી હાજત નહીં. **(عالمگیری ج۱ص۱۶۵)**

ક્યા શોહર બીવી કે જનાઝે કો કન્ધા દે સકતા હૈ ?

શોહર અપની બીવી કે જનાઝે કો કન્ધા ભી દે સકતા હૈ, **કબ્ર** મેં ભી ઉતાર સકતા હૈ ઔર મુંહ ભી દેખ સકતા હૈ. સિર્ફ ગુસ્લ દેને ઔર બિલા હાઈલ બદન કો છૂને કી મુબા-ન-અત હૈ. ઔરત અપને શોહર કો ગુસ્લ દે સકતી હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 812, 813)

મુરતદ કી નમાઝે જનાઝા કા હુક્મે શર-ઈ

મુરતદ ઔર કાફિર કે જનાઝે કા એક હી હુક્મ હૈ. મઝહબ તબ્દીલ કર કે ઈસાઈ (ક્રિસ્ચેન) હોને વાલે કા જનાઝા પઢને વાલે કે બારે મેં કિયે ગએ એક સુવાલ કા જવાબ દેતે હુએ સય્યિદી આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُالرَّحْمٰن **ફતાવા** ૨-ઝવિય્યા જિલ્દ 9 સફ્હા 170 પર ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં : અગર બ સુબૂતે શર-ઈ સાબિત હો, કે મય્યિત "**عِیاذًا بِاللّٰہ**" (યા'ની ખુદા કી પનાહ) તબ્દીલે મઝહબ કર કે ઈસાઈ (ક્રિસ્ચેન) હો ચુકા થા તો બેશક ઉસ કે જનાઝે કી નમાઝ ઔર મુસલ્માનોં કી તરહ ઈસ કી તજહીઝો તક્ફીન સબ **હરામે કત્ઈ** થી. **قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی** (**અલ્લાહ તઆલા** ફરમાતા હૈ)

وَلَا تُصَلِّ عَلٰۤى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهٖ ؕ

(پ١٠،التوبہ:٨٤)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉન મેં સે કિસી કી મય્યિત પર કભી નમાઝ ન પઢના ઔર ન ઉસ કી કબ્ર પર ખડે હોના.

મગર નમાઝ પઢને વાલે અગર ઉસ કી નસરાનિય્યત (યા'ની ક્રિસ્ચેન હોને) પર મુત્તલઅ ન થે ઔર બર બિનાએ ઇલ્મે સાબિક (યા'ની પિછલી મા'લૂમાત કે સબબ) ઉસે મુસલ્માન સમઝતે થે ન ઉસ કી તજહીઝો તક્ફીન વ નમાઝ તક ઉન કે નઝદીક ઉસ શખ્સ કા નસરાની (યા'ની ક્રિસ્ચેન) હો જાના સાબિત હુવા, તો ઇન અફઆલ મેં વોહ અબ ભી મા'ઝૂર વ બે કુસૂર હૈં કે જબ ઉન કી દાનિસ્ત (યા'ની મા'લૂમાત) મેં વોહ મુસલ્માન થા, ઉન પર યેહ અફઆલ બજા લાને બ ઝો'મે ખુદ શરઅન લાઝિમ થે, હાં અગર યેહ ભી ઉસ કી ઈસાઇય્યત સે ખબરદાર થે ફિર નમાઝ વ તજહીઝો તક્ફીન કે મુર-તકિબ હુએ કત્અન સખ્ત ગુનહગાર ઔર વબાલે કબીરા મેં ગિરિફ્તાર હુએ, જબ તક તૌબા ન કરેં નમાઝ ઉન કે પીછે મક્રૂહ. મગર મુઆ-મ-લએ મુરતદ્દીન ફિર ભી બરત્ના જાઇઝ નહીં કે યેહ લોગ ભી ઇસ ગુનાહ સે કાફિર ન હોંગે. હમારી શર-એ મુતહ્હર સિરાતે મુસ્તકીમ હૈ, ઇફરાતો તફરીત (યા'ની હદ્દે એ'તિદાલ સે બઢાના ઘટાના) કિસી બાત મેં પસન્દ નહીં ફરમાતી, અલબત્તા અગર સાબિત હો જાએ કે ઉન્હોં ને ઉસે નસરાની જાન કર ન સિર્ફ બ વજહે હમાકત વ જહાલત કિસી ગ-રઝે દુન્યવી કી નિય્યત સે બલ્કે ખુદ

ઇસે બ વજહે નસરાનિય્યત મુસ્તહિકે તા'ઝીમ વ કાબિલે તજહીઝો તક્ફીન વ નમાઝે જનાઝા તસવ્વુર કિયા તો બેશક જિસ જિસ કા ઐસા ખયાલ હોગા વોહ સબ ભી કાફિર વ મુરતદ હૈં ઔર ઉન સે વોહી મુઆ-મલા બરત્ના વાજિબ જો મુરતદ્દીન સે બરતા જાએ.

(ફતાવા ૨-ઝવિય્યા)

અલ્લાહ તબા-૨-ક વ તઆલા પારહ 10 સૂ-૨તુત્તૌબહ કી આયત નમ્બર 84 મેં ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَمَاتُوْا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿۸۴﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉન મેં સે કિસી કી મય્યિત પર કભી નમાઝ ન પઢના ઔર ન ઉસ કી કબ્ર પર ખડે હોના બેશક વોહ અલ્લાહ વ રસૂલ સે મુન્કિર હુએ ઔર ફિસ્ક (કુફ્ર) હી મેં મર ગએ.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى ઈસ આયત કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : ઈસ આયત સે સાબિત હુવા કે કાફિર કે જનાઝે કી નમાઝ કિસી હાલ મેં જાઈઝ નહીં ઔર કાફિર કી કબ્ર પર દફ્ન વ ઝિયારત કે લિયે ખડે હોના ભી મમ્નૂઅ હૈ. (ખઝાઈનુલ ઇરફાન, સ. 376)

હઝરતે સય્યિદુના જાબિર બિન **અબ્દુલ્લાહ** رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : અગર વોહ બીમાર પડેં તો પૂછને ન જાઓ, મર જાએં તો જનાઝે મેં હાઝિર ન હો. **(اِبنِ ماجه ج١ص٧٠حديث٩٢)**

"મદીના" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે જનાઝે કે મુ-તઅલ્લિક પાંચ મ-દની ફૂલ

"ફુલાં મેરી નમાઝ પઢાએ" ઐસી વસિય્યત કા હુક્મ

﴿1﴾ મય્યિત ને વસિય્યત કી થી કે મેરી નમાઝ ફુલાં પઢાએ યા મુઝે ફુલાં શખ્સ ગુસ્લ દે તો યેહ વસિય્યત બાતિલ હૈ યા'ની ઈસ વસિય્યત સે (મરને વાલે કે) વલી (યા'ની સર પરસ્ત) કા હક જાતા ન રહેગા, હાં વલી કો ઈખ્તિયાર હૈ કે ખુદ ન પઢાએ ઉસ સે પઢવા દે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 837, **عالمگیری ج١ص١٦٣ وغیره**) અગર કિસી મુત્તકી બુઝુર્ગ યા આલિમ કે બારે મેં વસિય્યત કી હો તો વુ-રસા કો ચાહિયે કે ઈસ પર અમલ કરેં.

ઇમામ મય્યિત કે સીને કી સીધ મેં ખડા હો

﴿2﴾ **મુસ્તહબ** યેહ હૈ કે મય્યિત કે સીને કે સામને ઈમામ ખડા હો ઔર મય્યિત સે દૂર ન હો મય્યિત ખ્વાહ મર્દ હો યા ઔરત બાલિગ હો યા ના બાલિગ, યેહ ઉસ વક્ત હૈ કે એક હી મય્યિત કી નમાઝ પઢાની હો ઔર અગર ચન્દ હોં તો એક કે સીને કે મુકાબિલ (યા'ની સામને) ઔર કરીબ ખડા હો. **(دُرِّمُختار و رَدُّالْمُحتار ج٣ص١٣٤)**

નમાઝે જનાઝા પઢે બિગૈર દફ્ના દિયા તો ?

﴾3﴿ મય્યિત કો બિગૈર નમાઝ પઢે દફ્ન કર દિયા ઔર મિટ્ટી ભી દે દી ગઈ તો અબ ઉસ કી **કબ્ર** પર નમાઝ પઢેં જબ તક ફટને કા ગુમાન ન હો, ઔર મિટ્ટી ન દી ગઈ હો તો નિકાલેં ઔર નમાઝ પઢ કર દફ્ન કરેં, ઔર **કબ્ર** પર નમાઝ પઢને મેં દિનોં કી કોઈ તા'દાદ મુકર્રર નહીં કે કિતને દિન તક પઢી જાએ કે યેહ મૌસિમ ઔર ઝમીન ઔર મય્યિત કે જિસ્મ વ મરઝ કે ઇખ્તિલાફ સે મુખ્તલિફ હૈ, ગરમી મેં જલ્દ ફટેગા ઔર જાડે (યા'ની સર્દી) મેં બ-દેર (યા'ની દેર મેં), તર (યા'ની ગીલી) યા શોર (યા'ની ખારી) ઝમીન મેં જલ્દ, ખુશ્ક ઔર ગૈરે શોર મેં બ-દેર, ફર્બા (યા'ની મોટા) જિસ્મ જલ્દ, લાગર (યા'ની દુબલા પતલા) દેર મેં. (اَیضاً ص١٤٦)

મકાન મેં દબે હુએ કી નમાઝે જનાઝા

﴾4﴿ કૂંએં મેં ગિર કર મર ગયા યા ઉસ કે ઊપર મકાન ગિર પડા ઔર મુર્દા નિકાલા ન જા સકા તો ઉસી જગહ ઉસ કી નમાઝ પઢેં, ઔર દરિયા મેં ડૂબ ગયા ઔર નિકાલા ન જા સકા તો ઉસ કી નમાઝ નહીં હો સકતી કે મય્યિત કા મુસલ્લી (યા'ની નમાઝ પઢને વાલે) કે આગે હોના મા'લૂમ નહીં. (رَدُّالْمُحتار ج٣ص١٤٧)

નમાઝે જનાઝા મેં તા'દાદ બઢાને કે લિયે તાખીર

﴾5﴿ **જુમુઆ** કે દિન કિસી કા ઇન્તિકાલ હુવા તો અગર **જુમુઆ** સે પહલે તજહીઝો તક્ફીન હો સકે તો પહલે હી કર લેં, ઇસ ખયાલ સે રોક રખના કે જુમુઆ કે બા'દ મજમઅ ઝિયાદા હોગા મક્રૂહ હૈ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 840, رَدُّالْمُحتار ج٣ص١٧٣ વગૈરા)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

બાલિગ કી નમાઝે જનાઝા સે કબ્લ યેહ એ'લાન કીજિયે

મર્હૂમ કે અઝીઝ વ અહબાબ તવજ્જોહ ફરમાએં ! મર્હૂમ ને અગર ઝિન્દગી મેં કભી આપ કી દિલ આઝારી યા હક ત-લફી કી હો યા આપ કે મક્રૂઝ હોં તો ઇન કો રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે મુઆફ કર દીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ મર્હૂમ કા ભી ભલા હોગા ઔર આપ કો ભી સવાબ મિલેગા. નમાઝે જનાઝા કી નિય્યત ઔર ઇસ કા તરીકા ભી સુન લીજિયે. **"મૈં નિય્યત કરતા હૂં ઇસ જનાઝે કી નમાઝ કી, વાસિતે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે, દુઆ ઇસ મય્યિત કે લિયે પીછે ઇસ ઇમામ કે."** અગર યેહ અલ્ફાઝ યાદ ન રહેં તો કોઈ હરજ નહીં, આપ કે દિલ મેં યેહ નિય્યત હોની ઝરૂરી હૈ કે "મૈં ઇસ મય્યિત કી નમાઝે જનાઝા પઢ રહા હૂં" જબ ઇમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો કાનોં તક હાથ ઉઠાને કે બા'દ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહતે હુએ ફૌરન હસ્બે મા'મૂલ નાફ કે નીચે બાંધ લીજિયે ઔર સના પઢિયે. દૂસરી બાર ઇમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ બિગૈર હાથ ઉઠાએ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહિયે, ફિર નમાઝ વાલા **દુરૂદે ઇબ્રાહીમ** પઢિયે. **તીસરી** બાર ઇમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ બિગૈર હાથ ઉઠાએ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહિયે ઔર બાલિગ કે

જનાઝે કી દુઆ પઢિયે[1] જબ ચૌથી બાર ઈમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહ કર દોનોં હાથોં કો ખોલ કર લટકા દીજિયે ઔર ઈમામ સાહિબ કે સાથ કાઈદે કે મુતાબિક સલામ ફેર દીજિયે.

ગમે મદીના, બકીઅ,
મગ્ફિરત ઔર બે
હિસાબ જન્નતુલ
ફિરદૌસ મેં આકા
કે પડોસ કા તાલિબ

25 મુહર્રમુલ હરામ 1435 સિ.હિ.
30-11-2013

એક ચુપ સો[100] સુખ

સવાબ કમાને કા મ-દની મૌકઅ

જનાઝે કે ઇન્તિઝાર મેં જહાં લોગ જમ્અ હોં વહાં ઇસ રિસાલે સે દર્સ દે કર ખૂબ સવાબ કમાઇયે. નીઝ અપને મર્હૂમીન કે ઈસાલે સવાબ કે લિયે ઐસે મૌકઅ પર જનાઝે કે જુલૂસ મેં યા તા'ઝિયત કે લિયે જમ્અ હોને વાલોં મેં યેહ રિસાલા તક્સીમ ફરમાઇયે.

1 : અગર ના બાલિગ યા ના બાલિગા કા જનાઝા હો તો ઉસ કી દુઆ પઢને કા એ'લાન કીજિયે.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

ماخذ و مراجع

کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ
قرآنِ مجید	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	شرح الصدور	مرکز اہلسنت برکات رضا الہند
خزائن العرفان	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	احیاء العلوم	دار صادر بیروت
صحیح مسلم	دار ابن حزم بیروت	جوہرہ	باب المدینہ کراچی
سنن ابن ماجہ	دار المعرفۃ بیروت	غنیہ	سہیل اکیڈمی مرکز الاولیاء لاہور
مصنف عبد الرزاق	دار الکتب العلمیۃ بیروت	فتاوی تاتارخانیہ	باب المدینہ کراچی
شعب الایمان	دار الکتب العلمیۃ بیروت	فتاوی عالمگیری	دار الفکر بیروت
تاریخ دمشق	دار الفکر بیروت	درمختار وردالمحتار	دار المعرفۃ بیروت
مستدرک	دار المعرفۃ بیروت	کنز الدقائق	باب المدینہ کراچی
الترغیب والترہیب	دار الکتب العلمیۃ بیروت	فتاوی رضویہ	رضا فاؤنڈیشن مرکز الاولیاء لاہور
الفردوس بمأثور الخطاب	دار الکتب العلمیۃ بیروت	بہارِ شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی

નામે રિસાલા : **નમાઝે જનાઝા કા તરીકા**

પહલી બાર : જુમાદિલ આખિર **1435** હિ. એપ્રિલ **2014** ઈ.

તા'દાદ : **20,000**

નાશિર : **મક-ત-બતુલ મદીના**

મ-દની ઈલ્તિજા : કિસી ઔર કો યેહ રિસાલા છાપને કી ઈજાઝત નહીં હૈ.

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો **મક-ત-બતુલ મદીના** સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (عالم)

ફેહરિસ

ઉન્વાન	નંબર	ઉન્વાન	નંબર
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1	ગાઈબાના નમાઝે જનાઝા નહીં હો સકતી	11
વલી કે જનાઝે મેં શિર્કત કી બ-૨-કત	1	ચન્દ જનાઝોં કી ઈકટ્ઠી નમાઝ કા તરીકા	11
અકીદત મન્દોં કી ભી મગ્ફિરત	2	જનાઝે મેં કિતની સફેં હોં ?	12
કફન ચોર	3	જનાઝે કી પૂરી જમાઅત ન મિલે તો ?	12
તમામ શુ-રકાએ જનાઝા કી બખ્શિશ	4	પાગલ યા ખુદકુશી વાલે કા જનાઝા	12
કબ્ર મેં પહલા તોહફા	5	મુર્દા બચ્ચે કે અહકામ	13
જન્નતી કા જનાઝા	5	જનાઝે કો કન્ધા દેને કા સવાબ	13
જનાઝે કા સાથ દેને કા સવાબ	5	જનાઝે કો કન્ધા દેને કા તરીકા	14
ઉહુદ પહાડ જિતના સવાબ	5	બચ્ચે કા જનાઝા ઉઠાને કા તરીકા	14
નમાઝે જનાઝા બાઈસે ઈબ્રત હૈ	6	નમાઝે જનાઝા કે બા'દ વાપસી કે મસાઈલ	14
મય્યિત કો નહલાને વગૈરા કી ફઝીલત	6	ક્યા શોહર બીવી કે જનાઝે કો કન્ધા દે સકતા હૈ?	15
જનાઝા દેખ કર પઢને કા વિર્દ	7	મુરતદ કી નમાઝે જનાઝા કા હુક્મે શર-ઈ	15
સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સબ સે પહલા જનાઝા કિસ કા પઢા ?	7	જનાઝે કે મુ-તઅલ્લિક પાંચ મ-દની ફૂલ	18
		"ફુલાં મેરી નમાઝ પઢાએ" ઐસી વસિય્યત કા હુક્મ	18
નમાઝે જનાઝા ફર્ઝે કિફાયા હૈ	8	ઈમામ મય્યિત કે સીને કી સીધ મેં ખડા હો	18
નમાઝે જનાઝા મેં દો રુક્ન ઔર તીન સુન્નતેં હૈં	8	નમાઝે જનાઝા પઢે બિગૈર દફ્ના દિયા તો ?	19
નમાઝે જનાઝા કા તરીકા (હ-નફી)	8	મકાન મેં દબે હુએ કી નમાઝે જનાઝા	19
બાલિગ મર્દ વ ઔરત કે જનાઝે કી દુઆ	9	નમાઝે જનાઝા મેં તા'દાદ બઢાને કે લિયે તાખીર	19
ના બાલિગ લડકે કી દુઆ	10	બાલિગ કી નમાઝે જનાઝા સે કબ્લ યેહ એ'લાન કીજિયે	20
ના બાલિગા લડકી કી દુઆ	10		
જૂતે પર ખડે હો કર જનાઝા પઢના	11	મઆખિઝો મરાજેઅ	22

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

બાલિગ કી નમાઝે જનાઝા સે કબ્લ યેહ એ'લાન કીજિયે

મર્હૂમ કે અઝીઝ વ અહબાબ તવજ્જોહ ફરમાએં ! મર્હૂમ ને અગર ઝિન્દગી મેં કભી આપ કી દિલ આઝારી યા હક ત-લફી કી હો યા આપ કે મકરૂઝ હોં તો ઈન કો રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે મુઆફ કર દીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ મર્હૂમ કા ભી ભલા હોગા ઔર આપ કો ભી સવાબ મિલેગા. નમાઝે જનાઝા કી નિય્યત ઔર ઈસ કા તરીકા ભી સુન લીજિયે. **"મૈં નિય્યત કરતા હૂં ઈસ જનાઝે કી નમાઝ કી, વાસિતે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે, દુઆ ઈસ મય્યિત કે લિયે પીછે ઈસ ઈમામ કે."** અગર યેહ અલ્ફાઝ યાદ ન રહેં તો કોઈ હરજ નહીં, આપ કે દિલ મેં યેહ નિય્યત હોની ઝરૂરી હૈ કે "મૈં ઈસ મય્યિત કી નમાઝે જનાઝા પઢ રહા હૂં" જબ ઈમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો કાનોં તક હાથ ઉઠાને કે બા'દ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહતે હુએ ફૌરન હસ્બે મા'મૂલ નાફ કે નીચે બાંધ લીજિયે ઔર **સના** પઢિયે. **દૂસરી** બાર ઈમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ બિગૈર હાથ ઉઠાએ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહિયે, ફિર નમાઝ વાલા **દુરૂદે ઈબ્રાહીમ** પઢિયે. **તીસરી** બાર ઈમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ બિગૈર હાથ ઉઠાએ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહિયે, ઔર બાલિગ કે જનાઝે કી દુઆ પઢિયે[1] જબ **ચૌથી** બાર ઈમામ સાહિબ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહેં તો આપ "اَللّٰهُ اَكْبَر" કહ કર દોનોં હાથોં કો ખોલ કર લટકા દીજિયે ઔર ઈમામ સાહિબ કે સાથ કાઈદે કે મુતાબિક સલામ ફેર દીજિયે.

---

1 : અગર ના બાલિગ યા ના બાલિગા કા જનાઝા હો તો ઉસ કી દુઆ પઢને કા એ'લાન કીજિયે.

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદાબાદ-1 ગુજરાત, ઈન્ડિયા

Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net